путем принятия соответствующих законов и внедрить социальную ответственность промышленных предприятий.

Экологизация хозяйственной деятельности – это процесс постоянного и неуклонного внедрения систем управленческих, технологических и других решений, позволяющих повышать эффективность использования естественных ресурсов.

Главная цель маркетинговых подходов к управлению природоохранной деятельностью направлена на обеспечение рационального использования ассимиляционного потенциала природной среды. Экологический маркетинг рассматривается, как продвижение на рынок товаров и услуг природоохранного назначения, направлениями которого являются: формирование финансовых структур поддержки экологических действий; экологический аудит уровня воздействий на окружающую среду. Экологический маркетинг следует рассматривать не просто в качестве нового концептуального подхода: он позволяет по-новому осуществлять процесс стратегического планирования и разрешить многие трудности, связанные с возникновением экологических рисков.

СПИСОК ИСТОЧНИКОВ:

1. Балашов В. Г. Система маркетинга на предприятии / В.Г. Балашов. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://books.tr200.ru/v.php?id=165927
2. Данько Т. П. Управление маркетингом: Учебник. Изд. 2-е, перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 334 с.
3. Королева О. Система экологического менеджмента на предприятии / О. Королева // Стандарты и качество. – 2005. – № 4. – С. 32–35.
4. Лопатин В. Н. Экологический менеджмент и маркетинг. – М.: Фарго XXI век, 2003. – 169 с.
5. Минетт С. Промышленный маркетинг: Принципиально новый поход к решению маркетинговых задач / С. Минете, А. О. Старостина, В. А. Кравченко. – М.: Вильямс, 2008. – 208 с.
6. Офіційний веб-сайт міністерства промисловості України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http//www.industry.kmu.gov.ua
7. Пахомова Н. В. Экологический менеджмент / Н. В. Пахомова, А. Эндрес, К. К. Рихтер. – СПб.: Питер, 2003. – 544 с.
8. Powers T.L. Modern Business Marketing. / Powers T.L. – West Publishing Company, 1991. – 435 p.

УДК 339.9:004

ПРОГНОЗУВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ ІТ АУТСОРСИНГУ В УКРАЇНІ

Тищук Т.А., кандидат економічних наук, доцент, завідувач відділу макроекономічного прогнозування та досліджень тіньової економіки Національного інституту стратегічних досліджень (Україна)

Павлова А.М., старший консультант відділу макроекономічного прогнозування та досліджень тіньової економіки Національного інституту стратегічних досліджень (Україна)

Тищук Т.А., Павлова А.М. Прогнозування розвитку ІТ-аутсорсингу в Україні.

Досліджено динаміку розвитку ІТ аутсорингу в Україні, місце України на світовому ринку цих послуг та тенденції його розвитку у середньостроковій перспективі. Досліджено зміст іноземних та вітчизняних наукових досліджень з питань офшорного ІТ – аутсорсингу та виділено питання, які недостатньо висвітлено. Визначено особливості українського ринку офшорного ІТ- аутсорсингу, досліджено такі характеристики ринку, як обсяг ринку, рівень оплати праці, чисельність працівників, зайнятих в цій сфері, співвідношення загальної чисельності ті сертифікованих фахівців ІТ - сфери. На основі зроблених аналітичних та прогнозних оцінок визначено пріоритетні напрями політики підтримки експорту комп'ютерних та інформаційних послуг та загрози розвитку ринку ІТ- аутсорсингу, а також місце Українського офшорного аутсорсингу ІТ- послуг у міжнародному аутсорсинговому бізнесі, окреслено перспективи розвитку цього надзвичайно-важливого напрямку діяльності.

Ключові слова: аутсорсинг, офшорний ІТ аутсорсинг, експорт комп'ютерних та інформаційних послуг.

Тищук Т.А., Павлова А.М. Прогнозирование потенциала развития ИТ- аутсорсинга в Украине.

Исследована динамика развития ИТ аутсоринга в Украине, место Украины на мировом рынке этих услуг тенденции его развития в среднесрочной перспективе. Исследовано содержание иностранных и отечественных научных исследований по вопросам оффшорного ИТ - аутсорсинга и выделены вопросы , которые недостаточно освещены . Определены особенности украинского рынка оффшорного ИТ - аутсорсинга , исследованы такие характеристики рынка , как объем рынка , уровень оплаты труда , численность работников , занятых в этой сфере , соотношение общей численности те сертифицированных специалистов ИТ - сферы. На основе сделанных аналитических и прогнозных оценок определены приоритетные направления политики поддержки экспорта компьютерных и информационных услуг и угрозы развития рынка ИТ - аутсорсинга , а также место украинского оффшорного аутсорсинга ИТ -услуг в международном аутсорсинговом бизнесе , намечены перспективы развития этого чрезвычайно - важного направления деятельности .На основе сделанных аналитических и прогнозных оценок определены приоритетные направления политики поддержки экспорта компьютерных и информационных услуг.

Ключевые слова: аутсорсинг, оффшорный ИТ аутсорсинг, экспорт компьютерных и информационных услуг.

Tyshchuk T., Pavlova A. Forecasting of IT- outsourcing Ukraine.

The dynamics of IT autsourcing in Ukraine are studied. Ukraine's place in the global market of services and its trends over the medium term are determined. The content of foreign and domestic scientific research on offshore IT - outsourcing and highlighted issues that are not covered are researched. The features of the Ukrainian market of offshore IT outsourcing market characteristics are studied as market size , wages , number of workers employed in this sector , the ratio of the total number of those certified IT professionals are designate. The priority policies supporting exports of computer and information services and the threat of the market of IT outsourcing and offshore outsourcing location Ukrainian IT outsourcing services in international business, outlines the prospects of this most - important activities are identified and made forecasts, based on analytical assessments.

Keywords: outsourcing, offshore IT outsourcing, exports of computer and information services.

Постановка проблеми.Процеси глобалізації, зростання у світі ролі інтелектуальної праці, пошук нових методів та підходів до організації бізнесу призводять до виникнення попиту на послуги аутсорсингу. Інтеграція України у світовий інформаційний простір та висока якість трудових ресурсів дозволяє посилювати позиції вітчизняних фахівців у галузі інформаційних технологій (ІТ) на світовому ринку офшорного аутсорсингу та фри-лансу. В умовах обмеженого попиту на послуги з розробки ІТ продуктів на внутрішньому ринку створення сприятливих умов для розвитку ІТ аутсорсингу в Україні є перспективним напрямком реформування вітчизняного ринку праці.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Міжнародний (офшорний) аутсорсинг є темою багатьох зарубіжних досліджень. При цьому автори у своїх працях розглядають одну із граней цього явища. Олександр Хіджзен (Alexander Hijzen) у праці «Міжнародний аутсорсинг з висоти пташиного польоту: факти, аналіз і ефект попиту на робочу силу» [1] оцінює вплив міжнародного аутсорсингу на кваліфікаційну структуру попиту на робочу силу. Автор визначає аутсорсинг, як найбільш перспективну форму взаємодії підприємств у майбутньому та сприяє підвищенню продуктивності праці та підвищенню кваліфікації працівників. Донна Хелфі (Donna Ghelfi) у праці «Головоломка офшорного аутсорсингу: перспективи інтелектуальної власності» [2] визначає аутсорсинг, як просту концепцію, засновану

© Тищук Т.А., Павлова А.М., 2013

на порівняльних перевагах та поділі праці. При цьому офшорний аутсорсинг визнається дещо складнішим явищем, заснованим на взаємодії національного бізнес-середовища та іноземного, в ході якого можуть виникнути правові, економічні та соціальні розбіжності, які можуть вплинути на політичні взаємини між країнами. В ході даного дослідження було виявлено, що офшорний аутсорсинг є найважливішою ланкою в обміні знаннями та створенні об'єктів інтелектуальної власності. Крім цього ОЕСР , зокрема Чіарою Кріскуоло та Марком Лівером проводились дослідження у напрямку аналізу взаємозв'язку офшорного аутсорсингу та продуктивності у праці «Офшорний аутсорсинг та продуктивність»[3], в ході якого було виявлено, що використання офшорного аутсорсингу сприяє підвищенню продуктивності, оскільки середня реальна додана вартість в розрахунку на одного працівника у підприємств, які використовують офшорний аутсорсинг, на 50 % більша, ніж на тих, які його не використовують.

Серед вітчизняних дослідників аутсорсинг виступає об'єктом дослідження у збірнику аналітичних доповідей «Інформаційні технології як фактор суспільних перетворень в Україні» [4], зокрема автори М.А. Ожеван та С.Л.Гнатюк визначають аутсорсинг, як використання для власного зиску чужих ресурсів, виокремлення з виробничого процесу неключових, низькодохідних ланок і передачу їх спеціалізованим компаніям, надання своїх ресурсів іншим компаніям, що займаються аналогічним бізнесом, але поки що не досягли високих результатів, у праці зроблено аналіз ринку аутсорсингу та надано пропозиції щодо попередження відпливу кваліфікованих ІТ-кадрів за кордон або в «тіньовий» сектор національної економіки. Поплюйко А.М. у праці «Аутсорсинг в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку» розглянуто основні переваги бухгалтерського аутсорсингу у сучасних умовах, визначено перспективи розвитку даного виду послуг в Україні [5]. Б.Цибуляк у статті «Використання аутсорсингу для захисту інформаційних систем» розглядає аутсорсинг, як інструмент захисту прав інтелектуальної власності [6].

Виокремлення невирішеної проблеми. Оскільки розвиток ІТ аутсорсингу є надзвичайно важливим для економіки України, то аналіз динаміки розвитку ІТ аутсоринга в Україні, місце України на світовому ринку цих послуг та тенденції його розвитку у середньостроковій перспективі є актуальним науковим і практичним завданням.

Мета цієї статті – дослідити динаміку розвитку ІТ аутсоринга в Україні, визначити місце України на світовому ринку цих послуг та тенденції його розвитку у середньостроковій перспективі. На основі зроблених аналітичних та прогнозних оцінок розробити пріоритетні напрями політики підтримки експорту комп'ютерних та інформаційних послуг.

Результати дослідження. Розвиток ІТ аутсорсингу в Україні сприяє досягненню низки макроекономічних ефектів, які вже зараз позитивно впливають на її соціально-економічний розвиток. Дія цих ефектів у перспективі може призвести до структурних перетворень, які формуватимуть якісно нові тенденції розвитку вітчизняної економіки. Крім позитивного впливу на структуру ринку праці та динаміку платіжного балансу, опосередковані ефекти розвитку ІТ аутсорсингу полягають у збільшенні внутрішнього попиту на споживчому ринку, подоланні тенденцій розшарування населення та формуванні середнього класу, створенні сприятливих умов для розширення платоспроможного попиту на послуги охорони здоров'я, зміцненні фінансової безпеки держави. Тому зважена державна політика сприяння розвитку ІТ аутсорсингу спроможна перетворити цю діяльність у потужну точку зростання національної економіки.

Аутсорсинг полягає у делегуванні частини діяльності зовнішньому підрядчику [7]. В залежності від країни базування постачальника послуг аутсорсинг поділяється на локальний та офшорний. Локальний аутсорсинг передбачає розміщення замовлень у країни базування компанії-замовника, а офшорний - за її межами. Офшорний аутсорсинг передбачає передачу некритичних для бізнесу процесів компаніям, що фізично знаходяться в іншій країні. В основі офшорного аутсорсингу лежить різниця в обсягах або умовах оплати праці в країнах замовника та виконавця робіт. Варто зазначити, що одна з головних переваг такого розподілу бізнес-процесів полягає у тому, що аутсорсер ознайомлений з місцевою специфікою та володіє необхідними для продуктивної роботи технологіями.

Серед найбільш поширених на даний час видів офшорного ІТ аутсорсингу слід виділити [8]:

- виведення у іншу країну другорядних служб підтримки інфраструктури (ITO-infrastructure technology outsourcing);
- виведення у іншу країну некритичних для бізнесу процесів, що вимагають великого обсягу некваліфікованої праці (BPO-business process outsourcing);
- розробка програмного забезпечення на замовлення (Software R & D, Application Development).

Багатостороння вигода від офшорного ІТ аутсорсингу, як на макрорівні – для компаній-замовників та виконавців робіт, так і на макрорівні – для країн, резидентами яких є ці суб'єкти господарювання, дозволяє прогнозувати подальше поширення таких форм організації бізнесу у світі.

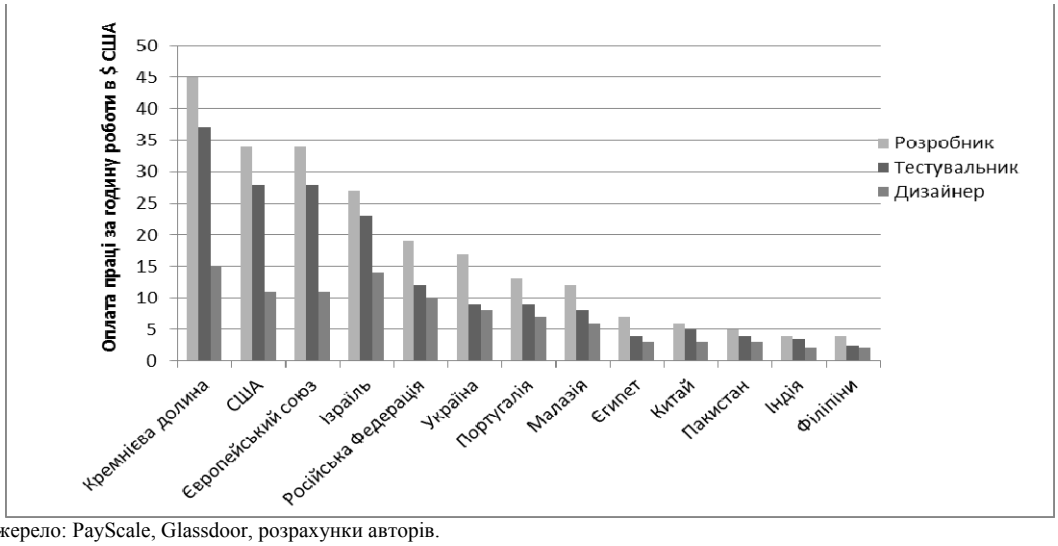

Джерело: PayScale, Glassdoor, розрахунки авторів.

Рисунок 1. Рівень оплати праці за годину роботи в ІТ сфері по країнах.

Поряд з тим, що вигоди для країн, які виступають виконавцями робіт при офшорному ІТ аутсорсингу, є майже очевидними, його швидке поширення у певний момент викликало стурбованість урядів країн, які виступають замовниками таких послуг. Перш за все вона була викликана побоюванням щодо можливого скорочення пропозиції на ринку праці цих країн. З метою оцінки можливих наслідків офшорного ІТ аутсорсингу було здійснено ґрунтовні дослідження «плюсів» та «мінусів» від такої організації бізнесу для країн-замовників [9]. Результати досліджень свідчать, що певні «мінуси», які переважно пов'язані зі зменшенням робочих місць у країнах-замовниках, компенсуються низкою позитивних ефектів. По-перше, такі форми організації бізнесу створюють нові можливості для оптимізації

собівартості продукції, а відповідно, підвищення її конкурентоспроможності. По-друге, це дозволяє кваліфікованим працівникам концентруватися на більш важливих завданнях, що сприяє розвитку сфери досліджень та розробок.

Українські фахівці ІТ сфери, як правило, виступають виконавцями у проектах офшорного ІТ аутсорсингу. Нижчий ніж в країнах-замовниках рівень оплати праці, з одного боку, та висока кваліфікація вітчизняних фахівців дозволяють їм посилювати конкурентні позиції на ринку послуг з розробки програмних продуктів.

Наведені на рисунку 1 усереднені показники оплати праці на годину в Сполучених Штатах Америки, Кремнієвій долині, Індії, Росії та Україні за трьома найбільш чисельними ІТ професіями демонструють значний розбіг рівнів оплати праці у різних країнах. Наведені показники не відображають квартальне преміювання за успішну реалізацію проекту, принципи якого можуть відрізнятися, проте в Україні найбільш розповсюдженою є виплата квартальної премії у розмірі місячної заробітної платні. Також у США, Кремнієвій долині та Європейських країнах преміювання здійснюється шляхом пільгового розповсюдження акцій компанії, з метою стимулювання зацікавленості працівників у підвищенні її прибутковості.

За нашими оцінками та інформацією бази даних PayScale[1], а також ресурсу Glassdoor[2] оплата українського працівника галузі ІТ аутсорсингу майже вдвічі менша, ніж у США та Європейському Союзі, які є основними замовниками таких послуг. Наявність спрощеної системи оподаткування для суб'єктів підприємницької діяльності дозволяє мінімізувати податкові зобов'язання замовників. Відносно невисокі витрати, пов'язані з організацією та підтриманням робочих місць, дозволяють замовникам зменшити накладні витрати.

Хоча оплата праці вітчизняних фахівців, які виконують роботи за аутсорсинговими схемами нижча за аналогічну працю в країні замовника, її середній рівень перевищує оплату аналогічної праці на внутрішньому ринку, а також її середній рівень по економіці в цілому. За нашими оцінками оплата праці вітчизняного працівника галузі ІТ аутсорсингу складає 1760 дол. США на місяць. Це в тричі перевищує середню заробітну плату штатних працівників у галузі інформація та телекомунікації[3] та більш ніж в чотири рази – середню зарплату по економіці в цілому. Залучення фахівців у проекти ІТ аутсорсингу сприяє зростанню продуктивності праці, покращенню якості послуг, формуванню нової бізнес культури в Україні. Для реалізація аутсорсингових проектів в Україну залучаються інвестиційні ресурси для купівлі високотехнологічного електронного устаткування, що дозволяє покращувати навички вітчизняних фахівців з експлуатації та обслуговування цього обладнання.

Різка позитивна динаміка експорту послуг ІТ сфери, яку вона демонструє впродовж останніх трьох років заслуговує значної уваги, як з погляду розвитку вітчизняного ринку аутсорсингових послуг, так і з погляду позиціонування України, як потенційного лідера сфери ІТ, що красномовно підтверджують міжнародні рейтинги.

За даними звіту "Exploring Ukraine. IT Outsourcing Industry"[10] у 2011 році обсяг послуг ІТ аутсорсингу та розробки програмного забезпечення, що надаються в Україні досяг 1,1 млрд дол США, а число ІТ фахівців, що працюють у цій галузі, склало 25 000 осіб, що на 20 % більше, ніж у попередньому році, а в 2012 році обсяг послуг склав 1,6 млрд дол США. Дослідження, проведені в 2010 році Асоціацією аутсорсингу Центральної та Східної Європи (CEEOA) та підсумки «Business outsourcing summit – 2010» [11], визначили, що український ринок аутсорсингу інформаційних технологій (разом з румунським та угорським) очолює трійку лідерів з аутсорсингу в районі Центральної та Східної Європи.

Ці дані дещо не узгоджуються з даними Держстату щодо обсягів експорту ІТ послуг (рисунок 2). Можливо, неврахування обсягів ІТ аутсорсингу у офіційній статистиці пов'язано з особливостями оформлення договорів такими компаніями.

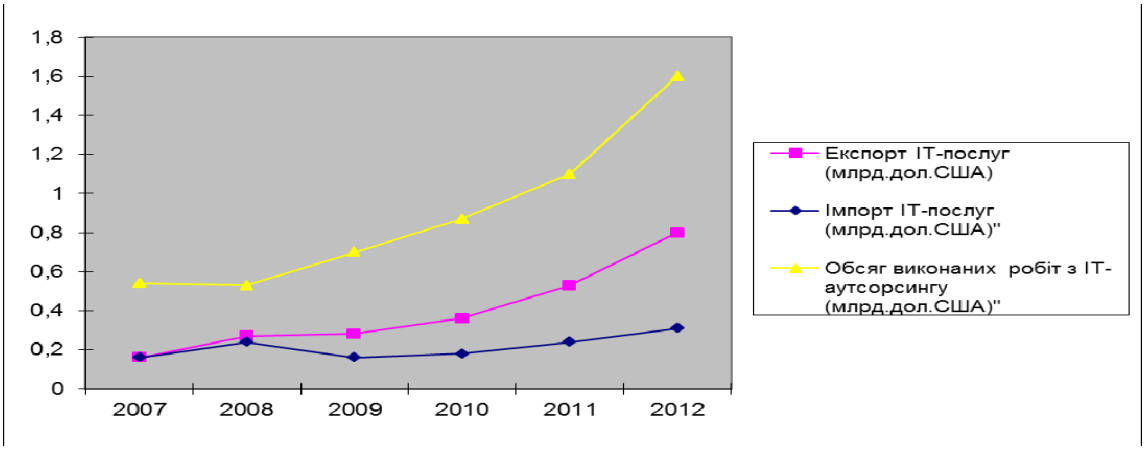

Джерело: дані Держстату та звіту "Exploring Ukraine. IT Outsourcing Industry"[5].

Рисунок 2. Співвідношення експорту, імпорту ІТ послуг та обсягу виконаних робіт з ІТ аутсорсингу.

Оцінки спілки програмістів України є ще оптимістичнішими. За даними спілки на початок січня 2013 року чисельність працівників галузі ІТ аутсорсингу складає близько 40-60 тисяч працівників, з яких 25 найбільших компаній галузі забезпечили робочими місцями понад 21 тис. працівників. Це свідчить про консолідацію ринку ІТ аутсорсингу та зосередженість працюючих у найбільших компаніях у таких містах, як Київ (близько 10000), Харків (4750), Львів (4000), Дніпропетровськ(1750), Одеса(750). Тобто, прослідковується концентрація представництв компаній навколо основних освітніх центрів з технічних наук.

Перспективи розвитку ІТ аутсорсингу, який з часом може створити умови для становлення України як потужного самостійного гравця на ринку ІТ послуг, визначаються обсягом світового ринку таких послуг, сегментом, який зараз займає Україна, та потенціалом збільшення цього сегменту у майбутньому. За даними International Trade Centre світовий експорт комп'ютерних та інформаційних послуг у 2011 році досягнув 215 млрд дол США[4], збільшившись за останні 5 років на 30 %. Частка України на цьому ринку складає 0,5 %, проте за цей період вона зросла утричі.

Для цього ринку характерна спеціалізація країн. Якщо лідер на цьому ринку – Індія – маючи чисельне англомовне населення, зуміла позиціонувати себе, як країна, яка є надзвичайно привабливою для розміщення офшорних кол-центрів, то Україна, маючи значні

[1] PayScale// Salary database. - Режим доступу: http://www.payscale.com/hr/index
[2] Glassdoor//- Режим доступу: http://www.glassdoor.com/index.htm
[3] За даними Держстату середня заробітна плата у січні-червні 2013 року становила 3181 грн, серезаробітна плата за видом економічної діяльності інформація та телекомунікації - 4581 грн
[4] International Trade Centre:Exports 2000-2011:International Trade in Services – Режим доступу: http://www.intracen.org/statistics-export-service-country/

ресурси сертифікованих програмістів, має шанси позиціонувати себе, як країна-розробник якісного програмного забезпечення.

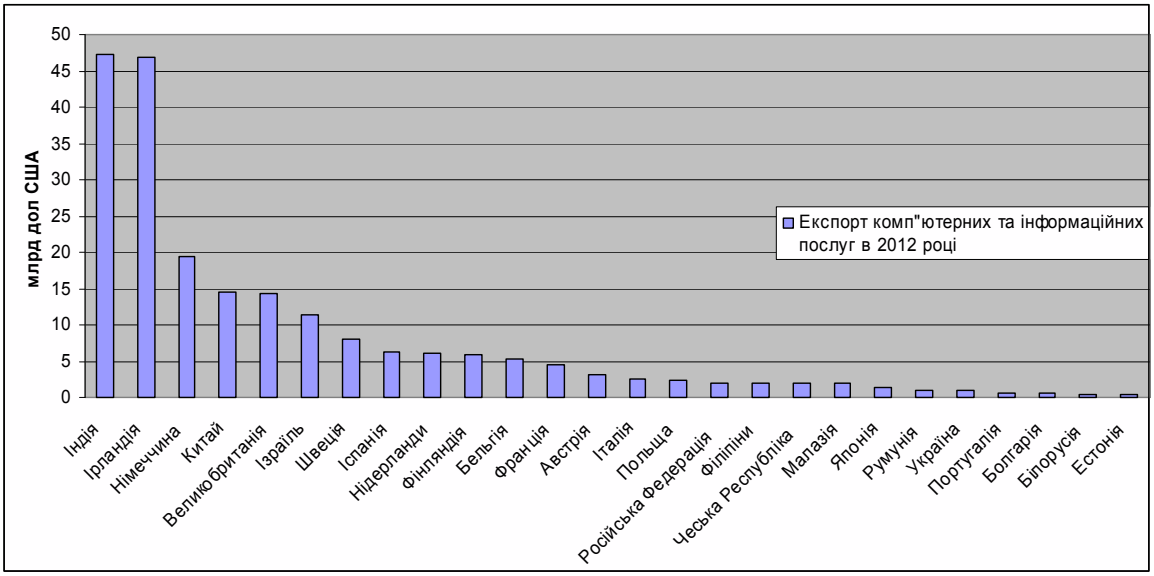

Джерела: Євростат, Світова організація торгівлі, IMF, OECD.
Рисунок 3. Експорт комп'ютерних та інформаційних послуг за 2012 рік (млрд дол США).

Згідно з оцінками Brainbanch, в 2012 році в Україні нараховувалось близько 24 тисяч сертифікованих IT фахівців при цьому Україна, згідно цього рейтингу, поступається лише США (194211), Індії (145517) та Росії (68050). Сертифікація Brainbanch є популярною у всьому світі, вона здійснюється на сайті компанії при успішному проходженні відповідної категорії професійних тестів. Рисунок 4 показує, що Україна входить в трійку лідерів з концентрації сертифікованих IT фахівців на одну особу працездатного населення серед основних країн-постачальників аутсорсингових послуг, випередивши Російську Федерацію, Угорщину, Польщу та Індію.

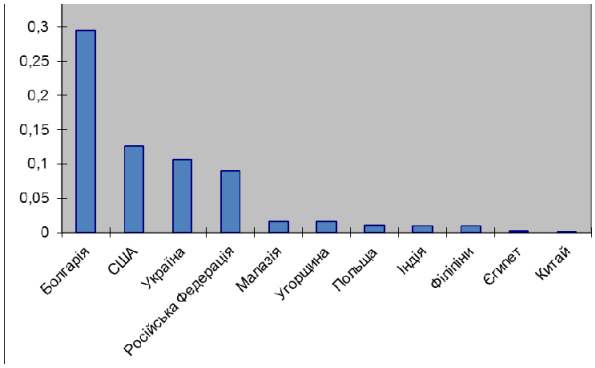

Рисунок 4. Співвідношення сертифікованих IT фахівців до працездатного населення.

Продовження тенденції, яка сформувалася у 2008-2013 роках у наступні 5 років дозволить збільшити обсяги експорту комп'ютерних та інформаційних послуг до 6-7 млрд дол на рік. Разом з тим, існують певні обмеження, пов'язані з кількістю необхідних трудових ресурсів. Продовження такої тенденції при збереженні існуючих умов оплати праці можливе за умов відповідного збільшення пропозиції на ринку праці до 180 тис фахівців (якщо виходити із оцінок Держастату, які є більш песимістичними за оцінки професійних асоціацій). Якщо припустити, що окремі команди з часом можуть стати самостійними гравцями на цьому ринку, експорт комп'ютерних та інформаційних послуг може зростати значно швидшими темпами.

Реалізація зазначеного потенціалу зростання галузі IT аутсорсингу можлива за умов підвищення якості технічної освіти покращання навичок комунікацій на іноземних мовах, збереження гнучких умов оподаткування на ринку праці та спрощеного режиму оподаткування самозайнятого населення, прозорості та простоти ведення бізнесу в Україні.

Нещодавно Міністерство соціальної політики виступило із проектом Закону «Про внесення змін до деяких законів України про видачу дозволу на наймання працівників для подальшого виконання ними роботи в Україні в іншого роботодавця». Постановою Кабінету Міністрів від 20 травня 2013 року №359 було затверджено «Порядок видачі дозволу на наймання працівників для подальшого виконання ними роботи в Україні в іншого роботодавця», набрання чинності якого відбудеться після прийняття вказаного закону. Цими нормативними актами запроваджуються дозволи на наймання працівників для подальшого виконання ними роботи в Україні в іншого роботодавця. Дія цих нормативних актів розповсюджуватиметься на компанії, які розробляють IT продукти за аутсорсинговими схемами.

Для отримання цього дозволу, крім установчих документів, компанія повинна надати проект трудового договору, який "містить умови про можливість виконання працівником роботи в іншого роботодавця та виплати працівнику заробітної плати в розмірі не менше ніж розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом, і заробітної плати, яку отримує працівник у іншого підприємця за виконання такої роботи". Для аутсорсингової сфери встановлення таких вимог є неприйнятним, оскільки результатом розробок за IT аутсорсингом, як правило, є інтелектуальний та ексклюзивний продукт, що потребує гнучких інструментів мотивації персоналу та його творчих здібностей. Крім того, сутність аутсорсингу полягає у досягненні економічного ефекту та економії витрат на оплату праці через винесення підрозділів у інші країни, а встановлення зазначеної вище вимоги спотворюватиме цей ефект.

Даний законопроект, очевидно, було направлено на підвищення соціального захисту працівників, які працюють за договором

підряду, проте неврахування у ньому специфіки, за якою працює галузь аутсорсингу України значно ускладнить розвиток даної сфери. Оскільки аутсорсингова сфера є надзвичайно привабливою та інноваційною для багатьох країн, а конкуренція – дуже жорсткою, дані бюрократичні перепони для її розвитку в Україні змусять зарубіжних замовників піти з українського аутсорсингового ринку і перейти у країни, законодавство яких заохочує ІТ аутсорсинг, враховуючи його вклад в економіку країни.

Крім того, ймовірним негативним наслідком такого регулювання може стати збільшення рівня тінізації цієї сфери, що також гальмуватиме її розвиток.

Висновки та пропозиції.

Таким чином, одним із завдань державної політики у сфері розвитку галузі ІТ повинно стати підтримання тенденції зростання експорту комп'ютерних та інформаційних послуг, яка почала формуватися в Україні у період після кризи, та реалізація потенціалу існуючих в Україні якісних трудових ресурсів. Пріоритетами такої політики повинні стати:

1. Розширення державного замовлення на фахівців ІТ сфери, зокрема в вищих навчальних закладах І-ІІ рівнів акредитації, з метою реалізації потенціалу талановитої молоді в регіонах України. Ми робимо акцент саме на таких навчальних закладах, оскільки галузь ІТ аутсорсингу не ставить обов'язкових умов з наявності вищої освіти, а робить ставку на наявність професійних знань та навичок програмування. Крім того, в умовах наявності та швидкого поширення якісних освітніх ресурсів у мережі Інтернет, такі навчальні заклади спроможні дати поштовх для подальшого професійного розвитку та освіти їхніх випускників. Такі фахівці вже в ранньому віці спроможні пропонувати себе на ринку інтелектуальної праці, інтегруватися у професійне середовище, продовжувати навчання за технологією «learning by doing», а також продовжувати отримувати освіту, маючи можливість постійної практичної апробації отриманих знань.

2. Підвищення вимог до формування навичок комунікацій іноземними мовами у вищих навчальних закладах І-ІІ рівнів акредитації. За даними звіту "Exploring Ukraine. IT Outsourcing Industry" у 2011 році 97 % компаній, які співпрацювали з українськими компаніями в сфері ІТ аутсорсингу, використовують англійську мову для комунікацій та написання технічної документації, заохочуються також знання німецької та французької мов.

3. Забезпечення дешевого інтернет-зв'язку в регіонах України, що дозволить децентралізувати аутсорсингові структури, сприятиме підвищенню рівня зайнятості в регіонах України, знизить рівень урбанізації населення. З цією ж метою необхідно забезпечити розвиток інфраструктури в регіонах, рівень освіти і охорони здоров'я в селах та селищах міського типу.

4. Відкладення прийняття Закону «Про внесення змін до деяких законів України про видачу дозволу на наймання працівників для подальшого виконання ними роботи в Україні в іншого роботодавця» з метою ґрунтовного аналізу його впливу на розвиток галузі ІТ та недопущення погіршення умов на ринку інтелектуальної праці.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ :

1. Alexander Hijzen . A bird's eye view of international outsourcing: data, measurement and labour demand effects Режим доступу до статті. : http://www.cairn.info/revue-economie-internationale-2005-4-page-45.htm
2. World Intellectual Property Organization. Donna Ghelfi «The 'Outsourcing Offshore' Conundrum: An Intellectual Property Perspective. Режим доступу до статті. : http://www.wipo.int/sme/en/documents/outsourcing.htm
3. Criscuolo and Mark Leaver .Offshore Outsourcing and Productivity. Режим доступу до статті. : http://www.oecd.org/sti/sci-tech/35637436.pdf
4. Інформаційні технології як фактор суспільних перетворень в Україні: зб. аналіт. доп. / М. А. Ожеван, С. Л. Гнатюк, Т. О. Ісакова; за заг. ред. Д. В. Дубова. – К. : НІСД, 2011. – 96 с.
5. Поплюйко А. М. Аутсорсинг в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку / А. М. Поплюйко // Фінанси, облік і аудит [Електронний ресурс] : зб. наук. праць / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана" ; відп. ред. А. М. Мороз. – К.: КНЕУ, 2011. – Вип. 18. – С. 335–340.
6. Захист інформації і безпека інформаційних систем – 2012.Б. Цибуляк «Використання аутсорсингу для захисту інформаційних систем». . Режим доступу: http://ubgd.lviv.ua/moodle/pluginfile.php/14209/mod_folder/content/4/%D0%9A%D0
7. Організація економічного співробітництва та розвитку. Глосарій статистичних термінів. Режим доступу: http://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=4950
8. Вікіпедія. [Електронний ресурс] - http://uk.wikipedia.org
9. Mary Amiti and Shang-Jin Wei. Fear of service outsourcing: is it justified? Режим доступу до статті : http://www.oecd.org/sti/sci-tech/35333668.pdf
10. Асоціація українських аутсорсингових компаній. "Exploring Ukraine. IT Outsourcing Industry", Режим доступу : http://hi-tech.org.ua/exploring-ukraine-it-outsourcing-industry-the-volume-of-it-outsourcing-services-provided-in-ukraine-has-grown-by-a-factor-ten/
11. IT Outsourcing Review from Central and Eastern Europe The Conference / Business IT Optimization Summit 2010 // www.itonews.eu/en/news/news-ukraine/conference-business-it/index.html

UDC 338.46(478.9)

ANALYSIS OF THE CERTIFICATION SERVICES MARKET OF MOLDOVA

Turcanu Gh., Associate Professor, PhD, ASEM, Chisinau, R. Moldova
Zetia V., PhD student, ASEM, Chisinau, R. Moldova

Туркану Ж., Жетя В. Аналіз ринку сертифікаційних послуг Молдови.

Конкурентоспроможність, яка має вирішальну роль у виробництві і продажі якісних товарів, стала однією з головних турбот уряду і компаній з різних країн, які бажають стати лідерами на міжнародному рівні. Молдова також має таку мету. Національні зусилля, зосереджені на реалізації європейських правил, реалізації міжнародних і європейських стандартів, в тому числі в сфері якості, створення національної системи оцінки відповідності, підвищення якості освіти, в тому числі безперервної освіти та підготовки кадрів - все сприятиме досягненню соціальної конкурентоспроможності.

У Молдові були побудовані національні структури багатостороннього характеру якості, особливо на приватній основі. Це включає в себе відповідність національної оцінки інфраструктури організації освіти, професійної підготовки і консультування. Основна мета - довіра до національної продукції, послуг і постачальникыв продуктів і послуг.

Ринок сертифікаційних послуг є відносно новою сферою для молдавської економіки. В даний час важливо зміцнювати інституційний потенціал системи інфраструктури оцінки відповідності як однієї зі складових якості, так, щоб отримати довіру на зовнішньому ринку до сертифікатів, затверджених у Молдові.

Ключові слова: послуги, ринок послуг з сертифікації, тенденції в консалтинговій JEL класифікації M1 - Бізнес-адміністрування, M16 - Міжнародне бізнес-адміністрування, M21 - Бізнес Економіка, M51 - Рішення з працевлаштування .

Туркану Г., Жетя В. Анализ рынка сертификационных услуг Молдовы.

© Turcanu Gh., Zetia V., 2013